

Raadsbesluit

Raadsvergadering: 23 april 2020

Zaaknummer : 558346
Afdeling : Ruimtelijk Beleid
Portefeuillehouder : N.F. Mulder
Openbaarheid : Openbaar

ONDERWERP

Vaststellen nota Duurzaam Heemstede 2020-2024 inclusief Uitvoeringsprogramma 2020/2021

SAMENVATTING

De vast te stellen nota Duurzaam Heemstede 2020-2024 vormt de basis voor een integraal en verbindend duurzaamheidsbeleid voor de gemeente Heemstede. De zienswijze van de commissie Middelen en het advies van de adviesgroep duurzaamheid naar aanleiding van de concept-nota Duurzaam Heemstede 2020-2024 zijn in deze nota verwerkt. De nota bevat tevens een tweejaarlijks uitvoeringsprogramma voor 2020 en 2021.

JURIDISCH EN BELEIDSKADER

- Het Klimaatakkoord en daaruit voortvloeiende vereisten om een Regionale Energiestrategie (RES) en een Transitievisie Warmte (TVW) op te stellen.
- Ondertekend Manifest Maatschappelijk Verantwoord Inkopen en bijbehorend uit te voeren Actieplan MVI 2019 – 2020.
- Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie (DPRA)
- Van Afval Naar Grondstof (VANG) doelstellingen 2020 en 2025
- Intentieverklaring Circulair aanbesteden MRA juni 2018

BESLUIT B&W

1. De raad voor te stellen de nota Duurzaam Heemstede 2020-2024 inclusief het bijbehorende Uitvoeringsprogramma 2020/2021 vast te stellen.
2. Dit besluit voor te leggen aan de commissie Middelen om advies te geven aan de raad (A-stuk).

BESLUIT RAAD

De raad van de gemeente Heemstede;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 17 maart 2020

besluit:

De nota Duurzaam Heemstede 2020-2024 inclusief het bijbehorende Uitvoeringsprogramma 2020/2021 vast te stellen.

De raad voornoemd,

de griffier,

de voorzitter,

Raadsbesluit

Raadsvergadering: 23 april 2020

AANLEIDING

De nota Duurzaamheid 2016 – 2020 is tot het einde van 2019 uitgevoerd. In de afgelopen jaren zijn op landelijk niveau het Klimaatakkoord, het Deltaplan Ruimtelijk Adaptatie en het Nationaal Grondstoffenakkoord opgesteld, die door Heemstede zijn onderschreven. De landelijke afspraken leiden tot concreet uit te voeren beleid voor Heemstede.

Daarvoor is een nieuwe nota Duurzaam Heemstede 2020-2024 opgesteld die de verbinding legt tussen de (landelijk) gemaakte afspraken, het vigerende beleid en de inspanningen die daaruit (extra) volgen. Deze nota wordt, inclusief een tweejarig uitvoeringsprogramma voor de jaren 2020-2021 ter vaststelling aan de raad voorgelegd. De nota is tot stand gekomen vanuit een integraal werkende ambtelijke projectgroep duurzaamheid.

Een conceptversie is reeds voor zienswijze voorgelegd aan de commissie Middelen (nr. 720009) en besproken met de externe adviesgroep duurzaamheid. De zienswijze en het advies van de adviesgroep zijn in de nota verwerkt. Het tweejarig uitvoeringsprogramma bevat een nadere uitwerking van de samenhang en de financiën van het beleid.

MOTIVERING

Ambitieuw programma aansluitend bij (inter)nationale en regionale beleidskaders
Heemstede heeft internationale, landelijke en regionale beleidskaders en afspraken zoals de Sustainable Development Goals van de Verenigde Naties, het Klimaatakkoord van Parijs en het nationale Klimaatakkoord onderschreven. Deze kaders vormen een belangrijk uitgangspunt voor de gemeente Heemstede voor het lokale duurzaamheidsbeleid. De kaders zijn in de nota opgenomen en op advies van de adviesgroep duurzaamheid is de nota inclusief het uitvoeringsprogramma langs de meetlat van de Sustainable Development Goals (SDG's) gehouden waardoor de gemeente Heemstede nu binnen alle thema's bijdraagt aan de relevante SDG's.

Tweejarig uitvoeringsprogramma zorgt voor meer focus op de uitvoering
Aansluitend op de zienswijze van de commissie Middelen bevat de nota een tweejarig uitvoeringsprogramma. Door te kiezen voor een tweejarig uitvoeringsprogramma in plaats van een jaarlijks uitvoeringsprogramma kan er meer aandacht uitgaan naar de uitvoering van het beleid, in plaats van naar beleidsvorming. Het uitvoeringsprogramma 2020/2021 bevat een doorkijk naar de jaren 2022/2023.

Landelijke ambities zijn hoog en daarom kiest Heemstede acties die passen bij de grootte van de organisatie.

De ambities op het gebied van duurzaamheid die landelijk zijn bepaald zijn hoog. Voor een kleinere gemeente zoals Heemstede zorgen de opgaven voor een flinke opgave van de ambtelijke organisatie. Op verzoek van de commissie Middelen en de adviesgroep duurzaamheid is in het uitvoeringsprogramma 2020/2021 inzichtelijk gemaakt welke acties en maatregelen direct voortvloeien uit landelijke verplichtingen. Daarmee is ook inzichtelijk wat de gemeente Heemstede daar bovenop aanvullend doet. Door prioritering aan te brengen passend bij het vigerende beleid en waarmee impact kan worden gerealiseerd draagt Heemstede zoveel mogelijk bij aan de doelstellingen.

Raadsbesluit

Raadsvergadering: 23 april 2020

Prioritering

De prioritering vloeit grotendeels voort vanuit landelijke afspraken die ook voor Heemstede van toepassing zijn. Zo is bijvoorbeeld landelijk afgesproken dat gemeenten in 2020 zogenaamde risicodialogen over klimaatadaptatie houden en uiterlijk in 2021 een Transitievisie Warmte moeten hebben opgesteld in het kader van de warmtetransitie. Aanvullend daarop is gezocht naar maatregelen die aansluiten bij het vigerend beleid waarmee de gemeente Heemstede directe invloed kan uitoefenen op duurzame ontwikkeling binnen de gemeente en significante impact kan maken.

Integrale manier van werken staat centraal

Door een integrale aanpak zijn in de nota verbindingen tussen thema's en maatregelen gelegd. Binnen de gemeentelijke organisatie is hiervoor een projectgroep ingesteld, die meerjarig actief blijft om de afgesproken acties en daarbij behorende doelen te behalen. Zo ontstaat een gedragen beleid voor de komende vier jaar. De komende jaren moet duurzaamheid nog meer een vanzelfsprekend onderdeel worden van het reguliere werk van de verschillende beleidsvelden.

Zienswijze commissie Middelen en de verwerking daarvan in de Nota Duurzaam Heemstede wordt hier weergegeven.

De commissie is tevreden met de ambities die in de conceptnota zijn weergegeven. Voor wat betreft GroenLinks kan het nog ambitieuzer.

De commissie mist in de nota de prioritering en het beoogd resultaat en stuurt aan op een uitvoeringsprogramma van 2 jaar.

Er is een uitvoeringsprogramma voor 2 jaar zo kan de aandacht meer uitgaan naar de uitvoering van het beleid, dan naar beleidsvorming. Tevens is in de nota naar aanleiding van de zienswijze van de commissie Middelen een paragraaf toegevoegd (paragraaf 1.6) waarin de prioritering van de maatregelen is toegelicht. Omdat landelijke afspraken waaraan ook Heemstede moet voldoen voor een deel de prioritering bepalen, is in het uitvoeringsprogramma ook met een () aangegeven welke maatregelen en acties direct voortkomen uit landelijke verplichtingen.*

De meerderheid van de commissie wil lef tonen, starten en niet te veel schrijven. VVD vraagt nadrukkelijk om een lange termijnvisie. De commissie geeft verder diverse suggesties mee waaronder:

- **Versneld invoeren ledverlichting voor straatverlichting (HBB en PvdA),**

Het versneld invoeren van LED zoals verzocht door HBB en de PvdA wordt reeds uitgevoerd en maakt daarmee onderdeel uit van de nota Duurzaam Heemstede. Ten opzichte van 2013 is al een energiebesparing van 23 procent bereikt die in 2020 nog verder moet oplopen. Momenteel worden 800 armaturen vervangen.

Raadsbesluit

Raadsvergadering: 23 april 2020

- **Concretisering en communiceren van plannen richting inwoners (D66),**
- **De uitdraging van de voorbeeldfunctie van de gemeente en de communicatie hierover (VVD),**
Communicatie van de plannen en het uitdragen van de voorbeeldfunctie van de gemeente maken nadrukkelijk onderdeel uit van het integraal werken op het gebied van duurzaamheid binnen de gemeente Heemstede. In de communicatie naar bewoners is bijvoorbeeld WijmakenHeemstede.nl een van de instrumenten die worden ingezet. In de nota Duurzaam Heemstede 2020-2024 is daarvoor apart budget gereserveerd. Daarnaast wordt ook een deel van de overige budgetten, zoals bijvoorbeeld de budgetten voor de energietransitie, ingezet voor communicatie. De ambtelijke projectgroep duurzaamheid zorgt voor een planmatige communicatieaanpak die bijdraagt aan het realiseren van de doelstellingen in het duurzaamheidsbeleid (contentstrategie).
- **Duurzame mobiliteit (CDA) en de invoering van milieuzones voor wat betreft verkeer (GroenLinks).**
Naar aanleiding van de zienswijze van de commissie Middelen is aan het hoofdstuk Duurzame mobiliteit van de nota Duurzaam Heemstede 2020-2024 toegevoegd dat Heemstede de ontwikkelingen rond het Schone Lucht Akkoord op de voet volgt. Waar mogelijk en waar relevant neemt Heemstede maatregelen. Ook de ontwikkelingen in het kader van de Green Deal Zero Emission Stadslogistiek in Haarlem worden nauwlettend gevolgd en gekeken of Heemstede daarbij kan aansluiten.

FINANCIËN

De uitvoering van het thema duurzaamheid op diverse beleidsvelden wordt voor het overgrote deel gedekt vanuit de reguliere budgetten van de verschillende beleidsvelden. Om de impact te vergroten en duurzame ontwikkeling te versnellen is met ingang van 2020 voor het overkoepelend en verbindend duurzaamheidsbeleid structureel € 50.000 in de begroting opgenomen. Bij de uitgaven zoals opgenomen in het tweejaarlijks Uitvoeringsprogramma wordt rekening gehouden met de beschikbaarheid van het budget per jaar.

Daarnaast is voor 2020 en 2021 jaarlijks budget beschikbaar voor het Regionaal Energie Bespaarprogramma. Het gaat hier om € 30.000 vanuit de gemeente en door de provincie wordt dit verdubbeld middels een subsidie. Bij de uitgaven hiervan wordt rekening gehouden met beschikbaarheid per jaar.

Vanuit de Rijksoverheid is daarnaast vanuit de Klimaatveloppe regionaal budget beschikbaar voor de Regionale Energiestrategieën (RES). Voor het opstellen van een Transitievisie Warmte, het informeren van inwoners over de warmtetransitie en wijkaanpakken is door de Rijksoverheid € 237.000 beschikbaar gesteld aan de gemeente.

Daarnaast is vanuit het Rijk circa € 144.000 beschikbaar voor energiebesparing van woningen binnen de regio via de Regeling Reductie Energiebesparing (RRE).

Raadsbesluit

Raadsvergadering: 23 april 2020

De gemeenten Haarlem heeft beheert de inkomsten en uitgaven voor de regio welke onder deze regeling vallen.

Een specificatie van de uitgaven voor 2020 en 2021 is hieronder en in de nota Duurzaam Heemstede en bijbehorend uitvoeringsprogramma opgenomen.

Inkomsten		Uitgaven	
Budget Klimaatenvelophe via gemeentefonds voor 2020 en 2021 samen € 237.000,-		Transitievisie Warmte (TVW)	€ 60.000,-
		Onderzoek riothermie	€ 30.000,-
		Onderzoek aquathermie	€ 30.000,-
		Wijkuitvoeringsplan warmtetransitie	€ 20.000,-
		Sociale energietransitie	€ 5.000,-
		Programma Duurzaam Heemstede	€ 92.000,-
REP-subsidie 2020 en 2021 <i>REP is een co-financiering vanuit Provincie NH van 30.000 en 30.000 Heemstede.</i>	€ 120.000,- (€ 60.000,- per jaar)	Uitvoering Regionaal Energiebesparings-Programma	€ 120.000,-
Inkomsten (vervolg)		Uitgaven (vervolg)	
RRE-gelden in 2020 <i>Specifieke uitkering via Ministerie van BZK.</i>	€ 144.000,-	Uitvoering Regeling Reductie Energieverbruik in 2020	€ 144.000,-
Overkoepelend duurzaamheidsbudget gemeente Heemstede € 100.000,- (€ 50.000,- per jaar)		Uitvoering Ondersteuning van Toekomstbestendige Werklocaties (OTW)	€ 10.000,-
		Regionale Energiestrategie (RES)	€ 10.000,-
		Circulaire economie (Maatschappelijk Verantwoord Inkopen & Opdrachtgeverschap)	€ 25.000,-
		Operatie Steenbreek	€ 5.000,-
		Gezamenlijk circulaire projecten uitvoeren met ondernemers en organisaties	€ 15.000,-
		VerLEDden sportverenigingen	€ 3.000,-
		Communicatie (Wijmaken Heemstede.nl)	€ 10.000,-
		Overige kleinschalige initiatieven	€ 22.000,-
		Totaal	€ 601.000,-

Raadsbesluit

Raadsvergadering: 23 april 2020

PLANNING/UITVOERING

De nota Duurzaam Heemstede 2020-2024 wordt in april aan de raad ter vaststelling voorgelegd. Een beknopte evaluatie van het uitvoeringsprogramma 2019 is als bijlage toegevoegd. *Wordt nog toegevoegd*

De nota Duurzaam Heemstede 2020-2024 bevat een tweejarig uitvoeringsprogramma voor de jaren 2020/2021. Voor 2022/2023 wordt een nieuw uitvoeringsprogramma opgesteld. Om de voortgang te monitoren vindt daarnaast elke twee jaar een evaluatie van de uitvoering van het beleid plaats. Dat betekent dat in 2022 voor het eerst wordt geëvalueerd.

PARTICIPATIE EN COMMUNICATIE

De nota Duurzaam Heemstede 2020-2024 is de overkoepelende duurzaamheidsagenda voor de gemeente Heemstede die de verbinding legt tussen landelijke kaders en vigerend beleid op verschillende thema's. Participatie vindt voornamelijk plaats binnen de thema's zelf, bijvoorbeeld voor de energietransitie. Participatie heeft in de gemeentelijke organisatie een belangrijke rol en wordt zodanig toegepast dat het per beleidsveld aansluit bij de gemeentelijke werkwijze voor participatie. Per project dat in het uitvoeringsprogramma is opgenomen wordt de meest passende werkwijze voor participatie gekozen.

Bij alle projecten bekijkt de gemeente welke belanghebbenden in welke mate geïnformeerd dan wel betrokken moeten worden en sluit daar de communicatieaanpak op aan. Dit wordt uitgewerkt in een planmatige aanpak van de productie van content die bijdraagt aan het realiseren van de doelstellingen in het duurzaamheidsbeleid (contentstrategie). De website WijmakenHeemstede.nl en de bijbehorende nieuwsbrief die eind 2019 beschikbaar zijn gekomen, zijn middelen die hierbij ondersteunen.

Bij de totstandkoming van de nota Duurzaam Heemstede 2020-2024 is de adviesgroep duurzaamheid om advies gevraagd. Deze adviezen zijn als volgt verwerkt in de Nota Duurzaam Heemstede.

1. De adviesgroep steunt de opzet van het beleid Duurzaam Heemstede 2020-2024 met een nota die meerjarige nota en een jaarlijkse uitvoeringsagenda.

De opzet van een meerjarige nota inclusief een uitvoeringsprogramma is na de bijeenkomst met de adviesgroep verder uitgewerkt. Het uitvoeringsprogramma is conform de zienswijze van de commissie Middelen opgesteld voor twee jaren in plaats van voor één jaar. Daarna kan meer aandacht uitgaan naar uitvoering van het beleid.

2. Gebruik de **Duurzame Ontwikkelingsdoelen** van de VN als checklist om naast de nota te leggen. Dat maakt inzichtelijk aan welke onderwerpen aandacht wordt besteed en welke onderwerpen juist (nog) niet terugkomen in de nota.

Raadsbesluit

Raadsvergadering: 23 april 2020

Naar aanleiding van het advies van de adviesgroep zijn de SDG's als checklist gebruikt die naast de nota is gelegd. Op basis van deze check is het uitvoeringsprogramma 2020/2021 aangevuld met enkele extra initiatieven, zoals het tegengaan van zwerfafval en Operatie Steenbreek. En daarnaast worden de doelen in de projectgroep telkens meegenomen en langs het beleid en acties gelegd.

3. Wek in de nota en het uitvoeringsprogramma geen verwachtingen die je niet kunt waarmaken en focus op projecten die je goed uitvoert.

Doordat nota Duurzaam Heemstede 2020-2024 inclusief het uitvoeringsprogramma is opgesteld door een integraal projectteam, is een nota tot stand gekomen met een realistische set aan maatregelen. Het projectteam waarin verschillende beleidsvelden zijn vertegenwoordigd heeft zich aan deze nota gecommitteerd.

4. Laat in de nota **duidelijker naar voren komen dat er op een integrale manier wordt gewerkt:**

De integrale manier van werken komt in het uitvoeringsprogramma per thema naar voren in de kolom 'koppelkansen'. De integrale projectgroep blijft ook na vaststelling van de nota bij elkaar komen. Duurzaamheid is daarnaast bijvoorbeeld onderdeel van collegebesluiten.

5. Besteed het **overkoepelende duurzaamheidsbudget aan monitoring en communicatie**. Op die manier dient het budget als vliegwiel voor duurzame ontwikkeling binnen de verschillende beleidsterreinen/afdelingen.

Monitoring en communicatie zijn in het uitvoeringsprogramma 2020/2021 opgenomen als belangrijk onderdeel van de integrale werkwijze. Hiervoor is ook budget opgenomen in het uitvoeringsprogramma.

6. **Metten is belangrijk**. Hierover kan nog een alinea worden toegevoegd in de nota: veel duurzaamheidsaspecten worden gemonitord als onderdeel van het reguliere werk van de verschillende afdelingen.

In de nota is een alinea opgenomen over de monitoring van het duurzaamheidsbeleid. Daarvoor zullen onder andere cijfers uit de nationale Klimaatmonitor worden gebruikt, waarin ook duurzaamheidsgegevens voor Heemstede zijn opgenomen. De programma ondersteuner heeft als een van de taken ook om deze monitoring inzichtelijk te maken en daarvan verslag te doen..

7. Maak in het uitvoeringsprogramma inzichtelijk **welke maatregelen wettelijk verplicht zijn, en wat de gemeente Heemstede daar bovenop extra doet**.

In het uitvoeringsprogramma 2020/2021 is met sterretjes () bij de maatregelen opgenomen welke maatregelen direct voortkomen uit landelijke verplichten die ook voor Heemstede gelden. Daardoor is ook duidelijk welke maatregelen Heemstede daar bovenop neemt.*

Raadsbesluit

Raadsvergadering: 23 april 2020

8. Maak duidelijk **waarom juist deze acties** die in de nota worden genoemd gekozen zijn.

Een toelichting op de prioritering en de keuze voor deze acties is opgenomen in paragraaf 1.6 in de nota Duurzaam Heemstede 2020-2024.

9. **Je hoeft als gemeente niet alles zelf te doen.** Ga na of bijvoorbeeld ondernemers ook willen bijdragen aan duurzaamheid in de gemeente Heemstede.

Bij de uitvoering van de nota zoekt de gemeente Heemstede nadrukkelijk de samenwerking met partners in de gemeente. Het realiseren van duurzame ontwikkeling kan de gemeentelijke organisatie niet in haar eentje.

BIJLAGEN

1. Nota Duurzaam Heemstede 2020-2024 inclusief Uitvoeringsprogramma 2020/2021
2. Beknopte evaluatie Uitvoeringsprogramma Duurzaamheid 2019